

Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) föreskrifter och allmänna råd om ackreditering av miljö- kontrollanter enligt EMAS;

beslutade den 12 maj 2008.

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) föreskriver följande med stöd av 4 § förordningen (2002:956) om frivillig miljöledning och miljörevision och beslutar följande allmänna råd.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter tillämpas på organ som är eller ansöker om att bli ackrediterade av SWEDAC som miljökontrollanter enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 761/2001 av den 19 mars om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning (EMAS). Endast organisationer ackrediteras som miljökontrollanter.

Föreskrifterna är ett komplement till SWEDAC:s föreskrifter (STAFS 2007:7) och allmänna råd om ackreditering.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter gäller de definitioner som anges i artikel 2 i EMAS.

Krav i EMAS

3 § Ackrediterade miljökontrollanter skall uppfylla kraven i artikel 4 i EMAS och Bilaga V till EMAS.

Certifieringsförfaranden¹ skall vara utformade i enlighet med standarden ISO/IEC 17021:2006 - *Conformity assessment – Requirements for bodies providing audits and certification of management systems* samt tillhörande relevanta riktlinjer från European co-operation for Accreditation (EA) och International Accreditation Forum (IAF). En aktuell lista över riktlinjer, som är obligatoriska att uppfylla, finns i *bilaga 1* till dessa föreskrifter.

¹ Jfr Kommissionens beslut av den 19 november 2007 om erkännande av certifieringsförfaranden i enlighet med artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 761/2001 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning (EMAS) och om upphävande av beslut 97/264/EG[delgivet med nr K(2007) 5291] (EUT L 303, 21.11.2007, s. 37, Celex 32007D0747).

Ansökan om ackreditering

4 § I ansökan om ackreditering skall det ackrediteringsområde som ansökan avser anges i form av branscher (näringsgrenar) enligt Standard för svensk näringsgrensindelning 2007 (SNI 2007) eller NACE-koder, se artikel 5.2.2 i Bilaga V till EMAS.

Rutiner för att analysera kompetensbehov och för att säkerställa den egna kompetensen för sökt ackrediteringsområde samt resultatet av miljökontrollantens utvärdering av tillgänglig kompetens för respektive ackrediteringsområde skall bifogas ansökan.

Granskning inför beslut om ackreditering samt tillsyn

5 § En miljökontrollant skall, i samband med ackreditering, ge SWEDAC möjlighet att, som en del av SWEDAC:s utvärdering, delta som observatör vid granskningar och godkännanden av miljöredovisningar som utförs enligt miljökontrollantens rutiner.

En ackrediterad miljökontrollant skall ge SWEDAC möjlighet att delta som observatör vid granskningar och godkännanden av miljöredovisningar som en del av genomförande av den årliga tillsynen.

Återkallelse av rätt att åberopa ackreditering

6 § Om en ackrediterad miljökontrollant inte uppfyller ackrediteringsvillkoren kan SWEDAC med stöd av lagen (1992:1119) om teknisk kontroll besluta att under en begränsad tid, fram till dess miljökontrollanten åter uppfyller ackrediteringsvillkoren, återkalla miljökontrollantens rätt att genomföra nya uppdrag som miljökontrollant enligt EMAS.

Om den ackrediterade miljökontrollanten, i enlighet med ovan, inte får utfärda nya godkännanden skall miljökontrollanten ändå genomföra övervakning och övriga åtaganden för tidigare utfärdade godkännanden enligt ordinarie planering.

Övrigt

7 § Uppdrag som miljökontrollant enligt EMAS, som utförs innan ett beslut om ackreditering har meddelats, kan få giltighet som granskning och godkännande under ackreditering om miljökontrollanten gör en omprövning med de förutsättningar som gäller för ackreditering. Sådan omprövning skall dokumenteras av miljökontrollanten.

8 § Om en ackrediterad miljökontrollant får kännedom om förhållanden som innebär att en organisation, som är registrerad enligt EMAS eller ansökt om granskning och godkännande, ur allmän trovärdighetssynpunkt uppenbart inte bör vara registrerat enligt kraven i EMAS, skall miljökontrollanten överväga att avbryta granskningsprocessen. Sådana omständigheter rör även förhållanden som inte berör miljöfrågor.

9 § SWEDAC kan, i enskilda fall och om det finns särskilda skäl, medge undantag från tillämpningen av dessa föreskrifter.

1. Denna författning träder i kraft den 1 juni 2008.
2. Äldre SWEDAC:s föreskrifter (STAFS 2001:5) för ackrediterade miljökontrollanter enligt EG-förordning nr 761/2001 (EMAS) gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet av denna författning.
3. STAFS 2001:5 skall upphöra att gälla den 15 september 2008.

På SWEDAC:s vägnar

HANS-ERIC HOLMQVIST

Roland Jonsson

Allmänna råd

Allmänna råd är sådana generella rekommendationer om tillämpningen av en författning som anger hur någon kan eller bör handla i ett visst hänseende (1 § författningssamlingsförordningen [1976:725]).

Råd till 3 §

Vägledningsdokument till EMAS

Utöver kraven i EMAS finns till EMAS knutet vägledningsdokument från Europeiska kommissionen dels i form av beslut avseende:

1. riktlinjer om vilka enheter som lämpar sig för registrering i EMAS,
2. riktlinjer för kontroll, godkännande och revisionsfrekvens,
3. riktlinjer för användning av EMAS-logotypen,

dels i form av rekommendationer avseende:

4. riktlinjer för miljöredovisningen,
5. riktlinjer om arbetstagarnas deltagande inom ramen för EMAS,
6. riktlinjer för identifiering av miljöaspekter och bedömning av deras betydelse,
7. riktlinjer för miljökontrollanter vid kontrollen av små och medelstora företag, särskilt småföretag och mikroföretag,
8. riktlinjer för urval och användning av indikatorer för EMAS.

Besluten och rekommendationerna finns tillgängliga på SWEDAC:s webbplats <www.swedac.se> eller på Miljöstyrningsrådets webbplats <www.emas.se/vagledningsdok.asp>.

Allmänna råd vid användning av standarden ISO/IEC 17021:2006 och riktlinjer från EA och IAF

EMAS inkluderar, som miljöledningssystem, standarden SS-EN ISO 14001:2004 – *Miljöledningssystem – Krav och vägledning (ISO 14001:2004)*. Miljökontrollanter kan därför som utgångspunkt för sin organisation, kompetens och sitt arbetssätt ha ett dokumenterat ledningssystem som följer tillämpliga delar av standarden ISO/IEC 17021:2006 och de riktlinjer som publicerats av EA och IAF för certifiering under ackreditering vad avser standarden SS-EN ISO 14001:2004.

För ackrediterade miljökontrollanter enligt EMAS bör, vid tillämpning av standarden ISO/IEC 17021:2006 och tillhörande riktlinjer från EA och IAF, följande beaktas.

Generellt

Med certification/registration body avses miljökontrollant.

Med certification/registration avses granskning och godkännande av miljöredovisning enligt EMAS.

För EMAS tas beslut om registrering m.m. av det nationella registreringsorganet. I Sverige är detta Miljöstyrningsrådet. Registreringen beskrivs i artikel 6 i EMAS.

Miljökontrollantens uppgifter beskrivs i artikel 5.4 i Bilaga V till EMAS.

Avsnitt i standarden ISO/IEC 17021:2006 som inte berörs nedan bör kunna tillämpas med ovannämnda anpassningar.

Specifikt för vissa avsnitt

Nummer och rubriker för avsnitt ges i *kursiv stil* på originalspråk.

5.1.2 Certification agreement

Miljökontrollanter som genomför kontrollverksamhet i en annan medlemsstat än den i vilken de erhållit ackreditering skall beakta vad som anges i artikel 4.5 i EMAS samt artikel 5.3.2 i Bilaga V till EMAS.

5.2.5

Artikel 5.5.4 punkt c) i Bilaga V till EMAS ger miljökontrollanten uppgiften att ge organisationens ledning "detaljinformation om ändringar och tillägg som bör göras till miljöredovisningen".

7.1 Competence of management and personnel

Kompetenskrav anges i artikel 5.2 i Bilaga V till EMAS. Viktiga tillägg utöver de som anges i standarden ISO/IEC 17021:2006 är särskilt i artikel 5.2.1 punkter a) och g) i Bilaga V till EMAS. Dessa krav skall inkluderas i miljökontrollantens kompetenskrav och de rutiner som säkerställer att dessa krav uppfylls.

8.1.3

Avsnittet ej tillämpligt.

8.1.4

Avsnittet ej tillämpligt.

8.2 Certification documents

Avsnittet ej tillämpligt.

8.3 Directory of certified clients

Avsnittet ej tillämpligt.

8.4 Reference to certification and use of marks

Avsnittet ej tillämpligt.

9.1.1

Regler för kontrollfrekvens för miljökontrollantens kontroll av registrerade organisationer ges i artikel 5.6 i Bilaga V till EMAS.

9.1.4

Vid beräkning av erforderlig tid för att genomföra ett uppdrag skall miljökontrollanten göra tillägg till de tider som kan beräknas för revision av ledningssystemet med hänsyn till främst tiden för granskning av miljöredovisningen.

9.1.10

Krav angående rapport till den granskade organisationens ledning ges i artikel 5.5.4 i Bilaga V till EMAS.

9.2.1 Application

Miljökontrollanten bör i sitt ansökningsförfarande säkerställa att den sökande är införstådd med kraven i EMAS inklusive registreringsförfarandet.

9.2.2 *Application review*

Innan miljökontrollanten accepterar att genomföra uppdraget, bör denne i samband med ansökan eller på annat sätt, se till att få ta del av tillgängliga utkast till miljöredovisning och annan miljörelaterad information som den sökande vill ha godkänd. Sådan information kan, om den är kopplad till produktgenskaper, kräva kompetens inom t.ex. livscykelanalys.

Miljökontrollanten bör i sin planering av uppdraget säkerställa att man har tillräcklig kompetens att granska tilläggskrav i EMAS i relation till standarden SS-EN ISO 14001:2004 och då i synnerhet vad gäller godkännande av miljöredovisning och annan miljörelaterad information.

9.2.3.1 *Stage 1 audit*

Miljökontrollanten bör i steg 1 även översiktligt granska organisationens utkast till miljöredovisning och ge synpunkter på denna.

9.2.3.2 *Stage 2 audit*

Vid steg 2 skall miljökontrollanten även granska organisationens utkast till miljöredovisning och ge organisationens ledning detaljinformation om ändringar och tillägg som bör göras till miljöredovisningen.

Miljökontrollanten skall dessutom beakta

1. artikel 5.4.3 i Bilaga I B.1 samt Bilaga V till EMAS vad gäller uppfyllande av miljölagstiftning,
2. Bilaga I B.2 till EMAS vad gäller miljöprestanda,
3. Bilaga I B.3 till EMAS vad gäller extern kommunikation och externa förbindelser, och
4. Bilaga I B.4 till EMAS vad gäller arbetstagarnas delaktighet.

9.3 *Surveillance activities*

Krav vad gäller kontrollfrekvens finns i artikel 5.6 i Bilaga V till EMAS.

9.4 *Recertification*

Krav vad gäller kontrollfrekvens finns i artikel 5.6 i Bilaga V till EMAS.

9.5.2 *Short-notice audits*

Avsnittet ej tillämpligt.

9.6 *Suspending, withdrawing or reducing the scope of certification*

Avsnittet ej tillämpligt.

9.7 *Appeals*

För EMAS tas beslut om registrering m.m. av det nationella registreringsorganet. Detta innebär också att registreringsorganet kan bli inblandat i frågor rörande överklaganden och tvister.

9.8 *Complaints*

För EMAS tas beslut om registrering m.m. av det nationella registreringsorganet. Detta innebär också att registreringsorganet kan bli inblandat i frågor rörande klagomål och tvister.

Råd till 4 §

Ackreditering för en bransch innebär att miljökontrollanten på ledningsnivå har bedömts ha nödvändig kunskap för att värdera kompetensbehovet för granskning och

godkännande inom branschen och sätta samman lämpliga revisionslag. Dessutom har man bedömts vara kompetent att administrera förfarandet.

Ackrediterade miljökontrollanter har vidare bedömts ha tillgång till revisionspersonal med tillräcklig kompetens att utföra revisioner inom huvuddelen av de verksamheter som faller inom branschen. Dock är det alltid miljökontrollantens skyldighet att själv värdera sina förutsättningar att genomföra ett uppdrag avseende en verksamhet utifrån de förutsättningar som gäller i varje enskilt fall.

Kompetensområden i form av branscher bör väljas så att de avspeglar de för branschen viktiga processerna och miljöaspekterna. Branscher anges i form av branscher (näringsgrenar) enligt standarden SNI 2007 eller NACE-koder, se artikel 5.2.2 i Bilaga V till EMAS. Gällande kodindelningar anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1893/2006 av den 20 december 2006 om fastställande av den statistiska näringsgrensindelningen NACE rev. 2 och om ändring av rådets förordning (EEG) nr 3037/90 och vissa EG-förordningar om särskilda statistikområden.¹

Generellt gäller att det fordras en bred kompetens inom miljöfrågor, revisionserfarenhet, kunskap om miljölagstiftning och kunskap om miljöledningssystem och EMAS för att utföra granskning och godkännande enligt EMAS. När en ackrediterad miljökontrollant skall analysera kompetensbehovet för ett uppdrag krävs en analys av förutsättningarna i varje enskilt fall oavsett bransch.

För vissa branscher fordras därutöver specifikt branschkunskande. Sådana branscher, enligt indelningen i standarden SNI 2007 eller NACE-koder, där specifika miljökunskaper bedöms vara nödvändiga anges i *bilagan 2* till dessa allmänna råd.

Råd till 5 §

SWEDAC:s utvärdering vid ackreditering och tillsyn av miljökontrollanter omfattar all verksamhet som berör uppdragen såsom kontraktsgenomgång, eventuell förrevision, revision av miljöledningssystem steg 1 och 2, granskning och godkännande av miljöredovisning och annan information samt den uppföljande verksamheten.

Miljökontrollanten bör i samband med ansökan och senast två månader före utsatt revisionstidpunkt, ange vilka uppdrag enligt EMAS som finns inplanerade.

För att ge SWEDAC möjlighet att som del av sin utvärdering inför ackreditering och tillsyn delta som observatör vid revisioner bör miljökontrollanten säkerställa gentemot sina kunder att SWEDAC ges denna möjlighet. Vidare bör SWEDAC i förväg ges möjlighet att få ta del av relevant information. Miljökontrollanten bör, före tecknandet av avtal om uppdrag, säkerställa att uppdragsgivaren är införstådd med dessa villkor.

Råd till 8 §

Exempel på sådana omständigheter som avses i 8 § kan vara brott mot arbetsmiljölagstiftning eller ekonomiska oegentligheter hos organisationen i fråga.

I den inledande fasen av granskningsprocessen och vid årliga uppföljningar bör en fråga om myndighetsingripanden och förelägganden ställas till organisationen. Den ackrediterade miljökontrollanten bör även beakta uppgifter från externa källor. Rutiner för sådan bedömning bör finnas i miljökontrollantens kvalitetssystem och villkor

¹ EUT L 393, 30.12.2006, s.1-39 (Celex 32006R1893).

för bedömningen bör finnas i avtal mellan miljökontrollanten och den aktuella organisationen. Samråd bör i sådana fall även ske med Miljöstyrningsrådet.

Bilaga 1

För EMAS tillämpas följande riktlinjer

IAF GD 6:2006 – *IAF Guidance on the application of ISO/IEC Guide 66.*

Bilaga 2**Branscher där specifika miljökunskaper bedöms vara nödvändiga**

Tabellen är en indikation på näringsgrenar och kodindelningar, enligt standarden SNI 2007 och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1893/2006 av den 20 december 2006, där specifika miljökunskaper är nödvändiga. Indelningen används i samband med ansökan om ackreditering och för definition av ackrediteringsområdet.

SNI/ NACE-kod	Bransch	Kod enligt IAF GD2 annex 1¹
A 01	Jordbruk och jakt samt service i anslutning härtill	01
A 02	Skogsbruk	01
A 03	Fiske och vattenbruk	01
B 05	Kolutvinning	02
B 06	Utvinning av råpetroleum och naturgas	02
B 07	Utvinning av metallmalmer	02
B 08	Annan utvinning av mineral	02
C 10	Livsmedelsframställning	03
C 11	Framställning av drycker	03
C 12	Tobaksvarutillverkning	03
C 15:11	Garvning och annan läderberedning, pälsberedning	05
C 16:1	Sågning och hyvling av trä	06
C 17	Pappers- och pappersvarutillverkning	07
C 19	Tillverkning av stenkolsprodukter och raffinerade petroleumprodukter	10
C 24.46	Kärnbränsle	11
C 20	Tillverkning av kemikalier och kemiska produkter	12
C 21	Tillverkning av farmaceutiska basprodukter och läkemedel	13
C 22	Tillverkning av gummi- och plastvaror	14
C 23.1-4, C 23.7-9	Tillverkning av icke-metalliska mineraliska produkter (ej cement, kalk, gips samt varor därav)	15
C 23.5-6	Tillverkning av cement, kalk, gips samt varor därav	16
C 24 exkl 24.46	Stål- och metallframställning	17
C 29	Tillverkning av motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar	22
D 35.1	Elförsörjning (elverk)	25
D 35.2	Gasförsörjning (gasverk)	26
D 35.3, E 36	Vattenförsörjning	27
E 37	Avloppsrening	39, del av
E 38.3	Återvinning	24
E 39	Sanering, efterbehandling av jord och vatten samt annan verksamhet för föroreningsbekämpning	39, del av
F 41	Byggande av hus	28
F 42	Anläggningsarbeten	28
F 43	Specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet	28
H 49	Landtransport, transport i rörsystem	31
H 50	Sjötransport	31
H 51	Lufttransport	31
Q 86	Hälso- och sjukvård	38

¹ IAF Guidance on the Application of ISO/IEC Guide 62:1996